

Státní okresní archiv Klatovy

Újezdní školní rada Chudenice

1876–1942

Inventář

EL NAD č.: 1537

AP č.: 631

Eva Ulrichová

Klatovy 2016

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archiválií	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	4
III. Archivní charakteristika archivního fondu	4
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	5
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	5
Seznam použitých pramenů a literatury	6
Příloha: Seznam použitých zkratk	7
Inventární seznam	8

Úvod

I. Vývoj původce archiválií

Místní školní rady se zřizovaly na základě zákona č. 48/1868 ř. z., kterým byla vydána pravidla o postavení školy k církvi. Dohlížely na dodržování školských zákonů a nařízení vyšších školských úřadů, na školní docházku a na chování žáků. Dále se staraly o finanční i věcné potřeby školy, včetně školních budov i pozemků. Členové místní školní rady byli voleni ze zástupců školy, obce a náboženských společností. Volební období trvalo tři roky.

Podle tohoto nařízení vznikla Místní školní rada v Chudenicích. Z nejstaršího období nejsou o její činnosti dochované zprávy. V té době byla Obecná škola v Chudenicích trojtřídní a byly k ní přiškoleny obce Chudenice, Bíšov, Kameno, Kaničky, Křenice, Lučice, Slatina, Přetín a Trnčí. Školní budova čp. 42 byla postavena v letech 1857–1859.

Po vzniku Československé republiky v roce 1918 došlo k rozpuštění místních školních rad k 31. prosinci 1920 vládním nařízením č. 605/1920 Sb., o místních radách školních a o místních výborech školních (pro školy menšinové). Nové místní školní rady a místní školní výbory (pro menšinové školy) byly voleny k 1. lednu 1921. Funkční období bylo čtyřleté, náplň činnosti zůstala stejná. Přímý dozor nad činností rady vykonávali okresní a zemští školní inspektoři. V Chudenicích byla místní školní rada v prosinci 1920 rozpuštěna a v lednu 1921 byla zvolena nová. V dalších letech probíhaly pravidelně volby do místní školní rady dle platných zákonů.

V březnu 1920 podala místní školní rada žádost k Okresní školní radě v Klatovech o zřízení měšťanské školy v Chudenicích. Dne 24. července 1920 komise ustanovená okresní školní radou prohlédla a schválila navržené místnosti pro tuto školu ve školní budově obecné školy. Po tomto jednání byla žádost zaslána k Zemské školní radě do Prahy, která ji povolila výnosem ze dne 29. prosince 1920. Smíšená měšťanská škola v Chudenicích byla otevřena 7. března 1921. Místní školní rada na své schůzi dne 10. října 1926 se rozhodla zahájit stavbu nové školní budovy čp. 215, která byla dokončena 21. září 1928.

V roce 1935 byl vydán zákon č. 233/1935 Sb., kterým se měnily a doplňovaly zákony o zřizování a udržování veřejných měšťanských škol, o docházce do nich a o jejich správě, kterým se mimo jiné zřídil na místě dosavadní místní školní rady správní orgán společný pro školní obce i pro školní újezd, nazvaný újezdní školní rada. Rozšířen byl vládním nařízením č. 153/1937 Sb., o újezdních školních radách.

V období okupace bylo vládním nařízením č. 115/1941 Sb., o složení místních (újezdních) školních rad, ustanoveno, že členy místní školní rady jmenoval přednosta okresního úřadu. K další změně došlo v roce 1943, kdy se nařízením ministra školství č. 302/1943 Sb., o místní školské správě, zrušily místní školní rady. Jejich pravomoc přešla na starostu obce v sídle školní rady, nebo mohl být jmenován jiný člen obecní rady, v případě potřeby i jiná osoba (pověřený představený školní obce). Obecní zastupitelstvo v Chudenicích se dne 28. února 1944 usneslo zařadit rozpočet školní obce i školního újezdu do rozpočtu obce.

K obnovení místních školních rad v roce 1945 došlo na základě výnosu MŠO č. 96/1945 (pokyny o úřadování školních úřadů (orgánů) místní, okresní a zemské správy). Jejich činnost se řídila vládním nařízením z roku 1920.

Činnost místních (újezdních) školních rad ukončil zákon č. 279/1949 Sb., o finančním hospodaření národních výborů, podle kterého byly od 1. ledna 1950 zrušeny školní obce. Jejich práva a závazky přešly na stát a finanční prostředky se staly součástí rozpočtu místního národního výboru v obci, v níž měla škola sídlo.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Kde byly archiválie uloženy před předáním do archivu a kdy byly předány, se nepodařilo dohledat. Je možné pouze předpokládat, že byly předány před rokem 1998, protože archiválie škol v Chudenicích byly do SOkA Klatovy předány dne 28. 5. 1998 – přír. č. 89/98, ale písemnosti Újezdní školní rady Chudenice neobsahovaly.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Ve fondu jsou archiválie místní školní rady z let 1876–1935 a újezdní školní rady z let 1935–1942, celkový časový rozsah je 1876–1942. Jazykem archiválií je čeština. Archiválie jsou poškozeny prachem.

Při pořádání fondu došlo ke změně názvu z Místní školní rada Chudenice na Újezdní školní rada Chudenice, což je poslední název původce.

Fond obsahuje 4 úřední knihy z let 1922–1942 a 1 karton spisů z let 1876–1941.

Při pořádání fondu nebyla provedena žádná vnitřní skartace.

Pořádání a inventarizace fondu proběhly podle vyhlášky č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dále podle Metodického pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek čj. SOAP/006-0767/2010 a jeho dodatků čj. SOAP/006-1300/2014, Základních pravidel pro zpracování archiválií čj. MV-46913/AS-1/AS-2013 a Metodického pokynu Archivní správy MV v Praze čj. AS/1-2-2020/99.

Pro uspořádání archiválií daného archivního fondu bylo použito následující pořádací schéma:

I. Úřední knihy

- a) Správní knihy
- b) Účetní knihy

II. Spisový materiál

Spisy

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Fond obsahuje knihu zápisů ze schůzí z let 1922–1926, která poskytuje přehled o složení místní a újezdní školní rady a její činnosti v daných volebních obdobích. Dále se zde nachází účetní materiál z let 1941–1942 (hlavní knihy a rozpočty). Z těchto archiválií lze čerpat informace o způsobu hospodaření místní a újezdní školní rady.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Archivní fond zinventarizovala a archivní pomůckou opatřila v roce 2016 ve Státním okresním archivu Klatovy Eva Ulrichová.

V Klatovech 14. 10. 2016

Eva Ulrichová

Seznam použitých pramenů a literatury

SOkA Klatovy, fond *Národní škola Chudenice*, knihy inv. č. 1–3.

SOkA Klatovy, fond *Základní škola Chudenice*, knihy inv. č. 155, 156.

SOkA Klatovy, fond *Archiv města Chudenice*, knihy inv. č. 7–13.

Říšský zákoník (Reichsgesetzblatt). Vídeň: c. k. dvorní a státní tiskárna, 1868.

Sbírka zákonů a nařízení státu československého. Praha: Státní tiskárna, 1920.

Sbírka zákonů a nařízení státu československého. Praha: Státní tiskárna, 1935.

Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava. Praha: Tiskárna Protektorátu Čechy a Morava, 1941.

Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava. Praha: Tiskárna Protektorátu Čechy a Morava, 1943.

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé. Praha: Státní tiskárna, 1949.

Věstník ministerstva školství a osvěty. Praha: Státní nakladatelství, 1945.

JANÁK Jan, HLEDÍKOVÁ Zdeňka, DOBEŠ Jan. *Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005.

TOPINKA, Jiří a kol. Příspěvek k pořádání školských fondů, *Archivní časopis*, 2008, roč. 58, č. 2.

Příloha: Seznam použitých zkratk

AP	archivní pomůcka
AS	archivní správa
bm	běžný metr
c. k.	císařský-královský
čj.	číslo jednací
čp.	číslo popisné
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
evid. jedn.	evidenční jednotka
inv. č.	inventární číslo
kar	karton
MŠO	Ministerstvo školství a osvěty
MŠR	místní školní rada
MV	Ministerstvo vnitra
přír. č.	přírůstkové číslo
roč.	ročník
ř. z.	říšský zákoník
Sb.	sbírka zákonů
SOAP	Státní oblastní archiv v Plzni
SOkA	státní okresní archiv
ukn	úřední kniha
ÚŠR	újezdní školní rada

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
---------	-------	---------------	----------------

I. Úřední knihy

a) Správní knihy

1	Zápisy ze schůzí (5. 3.1922 – 7. 6. 1926)	1922–1926	ukn 1
---	---	-----------	-------

b) Účetní knihy

2	Hlavní kniha (ÚŠR)	1941	ukn 2
3	Hlavní kniha (ÚŠR)	1942	ukn 3
4	Hlavní kniha (MŠR)	1942	ukn 4

II. Spisový materiál

Spisy

5	Úřední korespondence – OŠR	1876–1900	kar 1
6	Pozvánky na schůzi MŠR	1899	kar 1
7	Rozpočet školního újezdu	1941	kar 1

Název archivní pomůcky:	Újezdní školní rada Chudenice
Značka archivního fondu:	ÚŠR Chudenice
Časové rozmezí:	1876–1942
Počet evidenčních jednotek:	5 (4 úřední knihy, 1 karton)
Počet inventárních jednotek:	7
Rozsah v bm:	0,12
Stav ke dni:	14. 10. 2016
Zpracovatel archivního fondu:	Eva Ulrichová
Zpracovatel archivní pomůcky:	Eva Ulrichová
Počet stran:	10
Počet exemplářů:	4
Schválil:	Mgr. Pavel Havlovič dne 14. 10. 2016 – čj. SOAP/040-1030/2016